

რედაქცია

კალაგინის პროსპექტზე. აგ. მუსხისხის ხაზებზე...
ბელის-მოწარა
ქუთაისში: „დროებას“ ერთად 14 მან... 8 მ... 5 მ...
„დროებას“... 9 მან... 5 მ... 3 მ...
„დროებას“... 7 მან... 4 მ... 2 მ...

დროება

უასი ბანსადგენსა

დადი ასობით ასობით...
თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწავლებს...
განცხადებანი მოიღება ქართულს, რუსულს და სხვ...
ქუთაისში განცხადება მოიღება „დროებას“ „ივერიის“...
ვალე ნომერი „დროებას“ დონ 5 კაპ

გამოდის ყოველ-დღე ორგაბათს გერდ

თბილისი 1881 წელი
არწრუნის თეატრში
29 მარტს, 2 და 5 აპრილს
აკ. წერეთელი
წაიკითხავს სამს საზოგადო ლექციას
პეფის ტყაოსნის
მესახებ
პროგრამა

I
შესავალი.
ა) საქართველოს მოუხსენებლობა საქვეყნო ისტორიაში.
ბ) საქართველოს ბედის შედარება პროვინციის ბედთან.
გ) ქართველთა ენა — იმისი სიმდიდრე და ქართულში შემოსული უცხო ენების სიტყვები.
დ) ჩვენი უმეტესობა საქართველოს ტომთა შესახებ.

II
ხასიათები საქართველოს ხალხისა.
ა) ძირითადი.
ბ) იპერელი.
გ) ბურული.
დ) მეგრელი და
ე) მთიული.

III
გეფხის ტყაოსნის შესახებ.
კატები:
ა) ტარიელ.
ბ) აეთანდილ და
გ) შრილონ.
დ) ამათი განსხვავება ხასიათებით.
ქალები:
ა) ნესტან ღარეჯან.
ბ) თინათინ და
გ) შატმან-ხათუნ.
დიდი მნიშვნელობა რუსთაველის საქართველოს ბედის წინასწარმეტყველებასში.
ბაქულები ისეადა რწრუნის თეატრის კასსში.
დასაწყისი ცხრის ნახევარზედ

ტელეგრაფები

კატმარბურლი, 24 მარტს. გუშინ ხელმოწევი იმპერატორმა ინახულა 25 წევრი ქალაქ-მთავრის რევიისა და თითოეული ამათგანი გაბედნიერა მოწყალე სიტყვების თხრობით. ამ რევიამ დაადგინა გუშინ ორი საყურადღებო გარდაწყვეტილება.

ხელსწიფის მკვლელების საიდუმლო განსამართლება 26 მარტს დაიწება. კიბაღისისა, ამათთან ერთად გასამართლებენ; ბრალდებითი ოქმი იმას უკვე ჩაბარეს.

სმირნა, 23 მარტს. საშინელმა მიწის ძვრამ დაანგრია სამი მეოთხედი ნაწილი ხილის კუნძულის ქალაქისა და ბევრი ხალხიც იმსხვერპლა.

კატმარბურლი 25 მარტს. „მმართველობის მოამბეში“ დაბეჭდილია: სახალხო განათლების მინისტრი საბურავი, თანახმად თავის თხოვნისა, დათხოვნილია სამსახურიდან; ის დაინიშნება სენატორად და დაწესებს ისევ სტატუს-სეკრეტად. დეისტვიტენი ტანის სოფეტნივი ბარონ ნიკოლა დაინიშნება სახალხო განათლების მინისტრად.

შინგან საქმეთა მინისტრმა გადაწყვიტა რვა თვით შეჩერება გასეთის „სპოლიტნიკი ვესტნიკისა“ და გასეთის „პორიადოკის“ (ქალაქ ნომრების გასეიდვის მოსპობა).

კატმარბურლი სმირნა, 24 მარტს.
(„ხალხთაშორის ტელეგრაფის სააგენტოსათ“)
ბანკის ბილეთები: მან. კაპ.
პირველი გამოცემისა — — 96 — 50
მეორეისი — — — — 93 — 37

მესამესი — — — — 93 — 75
მეოთხესი — — — — 93 — 25
პირველი სესხის — — — — 224 — 50
მეორე სესხის — — — — 217 —
1 მანეთი ღირს:
ლონდონი — — — — 24 — 75 პენსი
ბამბურლი — — — — 211 — 12 ცენტი
პარიჟი — — — — 261 — 75 სანტიმი
ვენა — — — — 129 — 50 ჰფინიგი
ჩეკასისი კერასინი — — — —

განათლების ახალი მინისტრის დანიშნა.

ტფილისი, 27 მარტს.
ტელეგრაფმა მოგვითხროს პეტერბურლიდან ერთი ფრად შესანიშნავი და დიდი მნიშვნელობით სიესე ამბავი. ეს ამბავი განლაგეთ საბურავის დათხოვნა განათლების მინისტრის თანამდებობიდან და ბარონ ნიკოლაის დანიშნა მის მაგივრად... ეს ცვლილება რომ მოასწავებდეს მხოლოდ განათლების საქმის წალმა დატრიალებას, მაშინაც დიდი ღეთის წყალობა იქნებოდა, მაგრამ, სასიხარულოდ ჩვენსა, ამ ცვლილებას უფრო დიდი და ფართო მნიშვნელობა აქვს.
შინც ქურნალ-განეთების ჰაზროვან კითხვას არის მიჩვეული, ყველა აღვილად მიხედებოდა, რომ იმპერატორ-

„დროების“ ფელტონი, 27 მარტს.

ჩამს მემობარს.
დიდი ხანია რაც გული ჰგრძნობდა ჩემგან შენდამი კმაყოფილებას, შრით-ერთ-მორის ეს გვიმტკიცებდა და ურღვეველსა განწყობილებას.
ბეიქადა ორთავ ბედნიერებას საგანი ჩვენი თანა-ძმობისა, არ გვაკარებდა იქნეულობას ქაფირი მტკიცე მოგობრობისა.
ამ დარწმუნებით ერთმანერთს ვსცნობდით მეგობრობისა ჯაჭვით შეკრულნი, წყენას, სიამეს მიმო-ვიყოფდით შრით-ერთისა მარად ერთგულნი.
მე სანატრელი საგანი წმიდა სდენიდა მიზანს დაბრკოლებისას,

მით სიყვარულსა დღითი-დღე ზრდიდა დანიშნებს გეძღვნოდა წარმართებისას.

მიმდევნი ამა ჩვეულებისა, აღესილნი ღზენით დავეყრნობდით; წინა აღმდგოთა ჩვენი ნებისა ტანჯვათა გემოს ვაგრძნობინებდით.
აქ დღევ-ც დღემდე ვასრულებდით ვალს
ამა ძვირფასის მნიშვნელობისას, და თანასწორად მეგობრობას კვალს მსდევდით ორნივე ერთგულებისას.
დღეს კი, როგორც, წყეული ექვი, მხედავ სიხუმით შემოგვებარა, და სხვის ბრწყინვალეს მეგობრობისას, ზეწარი ბნელის გარდაფარა.
მაგრამ ჯერ კიდევ იმ სიბნელიდამ

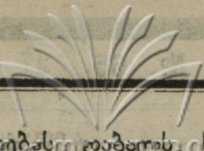
პატრონების ლამპარი ბრწყინავს... ისურვე, ძმაო, განფანტვა მისი სანამ წყეული სრულად დასრულილავს.

ინსტიტუტისა დღიური.

187.... წელს 1 თებათვეს.
დღეს სწორეთ ოთხი წელიწადია, რაც ინსტიტუტში გავთავე სწავლა.
რა ნაირად გარბის დრო! მხსოვს, თითქო გუშინ იყო, რომ დილით ვეცემოდით აგორგულულ ქალღას, საცა ეწერა რიცხვი — რამდენი დღე კიდევ მოგვინდება მოთმინება — და სიხარულით ვუკლებდით ერთ დღესაც...
რა ღნინი, რა სიამოვნება მომელოდა შინ! ჩვენი თანა ნასწავლი

რის ტანტის გარშემო ამ ბოლოს ხანს გაცხარებული ცილაობა იყო ორ მიმართულებების, ორი პოლიტიკის წარმომადგენელთა შორის. ერთს მხარეზედ იდგა გრაფი შუვალოვი, მეორე მხარეზედ გრაფი ლორის-მელიქოვი. შუვალოვი ეკუთვნის იმ სახელმწიფო პირებთა, რომელთაც კანსერვატორებს ეძახიან; ლორის-მელიქოვმა კი ამკარად დამტკიცა, რომ იგი ეკიდებოდა ესრეთ წოდებულს პროგრესისტების დასსა. შუვალოვი ავის თვალთ უცქეროდა თითქმის ყველა რეფორმებს, რომელნიც მოახდინა ნეტარ-ხსენებულმა და მარად უაუფიწყარმან აღექსანდრე მეორემ; ლორის-მელიქოვს კი სურდა და სურს ამ რეფორმებს ფართო გზა მიეცეს, შევსებულ იქმნან იგი-ნი და დავეყრნენ უფრო დიდი და მაღალი სახელმწიფო ცვლილებებით. შუვალოვი იყო მოსარჩლე, მეგობარი და მფარველი იმისთანა კონსერვატორების, როგორც გრაფი ტოლსტოი და პალენი, — ლორის-მელიქოვს კი ამ გვარი კაცები არ ეპიტანებოდნენ და ცდილობდა სამინისტრო გაენთავისუფლებინა მათგან.
ბაზეთების უკანასკნელმა ნომრებმა მოგვითხროს იმ გვარი ამბები, რომელითაც თითქოს შუვალოვის გამარჯვებას მოასწავებდნენ. ამ ამბებმა ყველა ნამდვილი მოყვარე და მსურველი რუსეთის წარმატებისა ძალიან შეაფიქრეს და შავი ღრუბელით შემოსეს ახლო მომავალი ჩვენი სახელმწიფოსი. ბამარჯვება შუვალოვისა შეიქნებოდა დასაწყისი. რეაქციისა, ყოველ-გვარი თავისუფლების მომე-

აღარაინ გვეგონა. თვალში აღარ მოგვლიოდა ის ლამაზი მასწავლებელი, რომელსაც აქამდისინ გზას ვუკრავდით...
მართლათაც ახალი გამოსული, თითქო ღზინისაგან დაზნედილი, ვეცემოდი აქეთ-იქით, დილით და საღამოთი სულ იმ ფიქრში ვიყავი — დრო როგორ გავატარო და შეიდი წლის ჯაფი ამოვიყარო ამ ერთ წელიწადს. ზოგჯერ მორთულს, მხიარულს ხალხში შემომე მოდა შემდეგი სიტყვა: „ჩვენო გამართობდლო!“ — რათ იციან ამ დალოცვილ კაცებმა დაცინვა!...
მაღე მომბებრდა ამ ნაირად დროს გატარება და მას აქეთია ვკითხულობ სხვა-და-სხვა წიგნებს, ვკითხულობ და მგონია, მთლათ ჩემი სიცოცხლე რომ ამაში გავატარო, მაინც ბევრი არა გამოვა-რა. ერთ ნაცნობს ვკითხე რჩევა, რომელი წიგნების კითხვა ემჯობინებამეთქი:

ტებულად შევიწროებისა, უკან დახევისა და უკუღმა მსვლელობისა.

ღღევანდელი ტელეგრაფმა შესახებ ბარონ ნიკოლაის დანიშვნისა განათლების მინისტრათ ამ შიშს გვიქარწყლებს და აშკარად გვიჩვენებს, რომ ცილობიდან, ქვეყნის საიკეთოთ, გამარჯვებული გამოვიდა ლორის-მელიქოვი, რომ მისმა გავლენამ დასძლია, მისმა პროგრესიულმა მიმართულებამ გზა გაიკვლია იმ სწინელი ჭაობიდან, რომელშიაც ჩაფარდა მთელი რუსეთი ხელმწიფის საპარული მკვლევლობის გამო და რომელშიაც უნდა ჩაეხრჩოთ თავის სამშობლო გამოტყინებულ-გაცოფიანებულს ქატიკოსსა და დაობებულს აქსაკოსს თავიანთი ცუდლუქი მაჩანჩალა სუფორით. საქმე ის გახლავთ, რომ ბარონ ნიკოლაი ლორის-მელიქოვის დასის კაცია, ძველი ნაცნობი, მეგობარი და ყოფილი თანამოსახურე ჩვენს ქვეყანაში. ამიტომ მისი დანიშვნა ლორის-მელიქოვის მეცადინეობის საქმეა, ნიშნავს მის გავლენიანობის არა შესუსტებას, არამედ განძლიერებას, მისი მიმართულების გამარჯვებას და რეტროგრადების დამარცხებას.

ეს ცვლილება სანუგეშო ნიშანია იმ არა-რუსის ტომის ხალხებისათვისაც, რომელნიც ასობით არიან შეერთებულნი რუსეთთანა. სლავიანოფილები ცდილობდნენ და იმედოვნებდნენ, რომ უმალღეს ადგილებს ახალს მეფობის დროს მხოლოდ რუსები ეღობებოდნენ და სხვა ხალხების წარმომადგენელნი მხოლოდ — მეორემესამე ხარისხის ადგილებზედ იქმნებდნენ გამწესებულნი. ლორის-მელიქოვის გამაგრება თავის ადგილზედ და ბარონ ნიკოლაის დანიშვნა მინისტრად ცხადად გვიჩვენებს, რომ ჩვენი ახალი იმპერატორის თვალში ჩამომავლობას არაფერია მნიშვნელობა არა აქვს, კაცის ბედი და ღირსეულება სახელმწიფოში დამოკიდებულია მხოლოდ მის ნიჭზედ, ცოდნაზედ, მხნეობაზედ და სიმარჯვეზედ.

— საქმეც ის არის, მიპასუხა იმან, რომ შენ თითონ დაფასოა ავი და კარგია...

ზოგჯერ რამდენი წიგნის გადაკითხვა მომინდება მანამ მავაწყლები ხოლმე იმისთანა აზრს, რომელიც სრულიად გამიტაცებს შორს, შორს... ამ დროს დედა ჩემი თითქო მიხვდება ჩემ აზრებს და შიშით წამოიძახებს:

— „შვილო, განა შეიძლება მაგდენი კითხვა? სახელმწიფოს ხომ შენ არ გაბარებენ! ადექ, მიხედ-მოიხედე, დროა, დახე შენ ტოლებს... თუ ჩემგან ამორჩეულ საქმროს არ ნდომულობ, შენ თითონ მაინც ამორჩიე. ღამეში არა ხარ თუ! შეძლება თუ გვარიშვილობა გაკლია?!“

ის კი არ იცის დედა ჩემმა, რომ დიდი ხანია ჩემ გულს ამორჩეული კიდევაც ჰყავს...

ეს ფაქტი არ შეიძლება არ ჩათვალოს თანასწორობის პრინციპის გამარჯვებათ, რასაც ჩვენთვის, ქართველებისათვის, მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს.

შურო კიდევ სანუგეშოა ეს ამბავი, თუ განათლების ინტერესების მხრით შევხედავთ. მართი წლის წინეთ ოლსტოის გამოცვლას და საბუროვის დანიშვნას განათლების მინისტრათ მთელი რუსეთის საზოგადოება მიეგება დიდის სიხარულით. ამ ცვლილებამ ბევრი ნათელი იმედი აღძრა; მაგრამ საბუროვი გამოდგა შეუსაბამო კაცი და იგი სრულიად ვერ შესწვდა თავის მაღალს თანამდებობას. სადაც მხოლოდ ენერგიულს მოქმედებას, მოჭრილს საქმეებს შეეძლო ბოროტის განქარწყლება და სიკეთის მოტანა, იქ ყოფილმა მინისტრმა დაიწყო ფუჭი მჭევრმეტყველობა, პტყელ-პტყელი სიტყვები, ტკბილი ბაასები, შესაქცევარი საუბრები. ოლსტოის სისტემის სიცუდეს თითქო კარგად გრძობდა თვითონაც, მაგრამ საკუთარი სისტემის უქონლობაც ამკარათ აღმოაჩინა. ცდილობდა თითქო ზოგიერთა ცვლილებანი მოეხდინა ოლსტოის სისტემაში, მაგრამ ვისი ჭკუით და ხელით? იმ ჩინოვიკურის თაოსნობით და ხელით, რომელნიც ოლსტოის ამორჩეულნი და დანიშნულნი იყვნენ, რომელთაც მის ერთგულებაში ამოსდიოდათ სული და რომელნიც ამისათვის ყოველ ნაბიჯზედ ხელს უცარავდნენ თავის ახალს უფროსსა, უამისოთაც მოკლებულსა მხნეობასა და გონების გამჭრიახობასა. საბუროვმა მოიმღერა ოლსტოის მომხრენი, მაგრამ ამასთან მან არამც თუ არ მოიგო გული საზოგადოებისა, არამედ დაიმსახურა სრული გულგრილობა მისი თავისი ყოყმობით და ორჭოპ-ორჭოპა ქცევით. იგი გახდა შეუძლებელი მინისტრად და უნდა ჩამობრძანებულიყო თავისი მაღალი ქანდარიდან, სადაც მან აღმოაჩინა უძლურება, როგორც ბოროტის გაუქმებაში, ისე სიკეთის და-

187.... 9 კსკჩისთუე.

ამ ზამთარს უნდა შევუდგე კიდევ დროს-ვატარებას...

ჩემი ტოლები თითო-თითო თხოვდებიან, თითქო პირობა შეუკრავთ — ვინ ვის დაასწრობსო. სუყველანი მარტო იმაზე ფიქრობენ, რომ შეძლებული ქმრები იშოვონ. მართმა სიცილით მითხრა, როცა იმას მოეუყვე სიყვარულზე ლაპარაკი:

— სიყვარული ფუჭი კაკლია! საცა შეძლება იქნება, მხიარულებაც იქ არის და საცა მხიარულობაა, ბედნიერებაც იმას მოსდევს!

მართმანეთს არა ზოგვენ. ღღე ღამე სულ იმ ფიქრში არიან — როგორ იშოვონ საქმროები. მანა მერე ძიძა და გამდელი არ გაუზნის იმათ შეილებს? ან იმდენი არ ეცოდინებათ, რომ ბეზიკი ითამაშონ? ხშირად შეუზნებია:

თესაში. ამ თარხის კაცებს არ შეუძლიანთ არც სახსრეკელობა ეშმაკისათვის, როგორც რუსები იტყვიან, და არც სანთლობა ღეთისათვის. ამიტომაც მათი ჩამობრძანება შეუსაბამო სიმაღლიდგან არავისში არ აღვიძებს სიბრალულს და სინანულსა.

საბუროვის დათხოვნა ყველასათვის მოსალოდნელი იყო. მაგრამ ის კისწორეთ არავინ არ იცოდა, რა გვარი მიმართულების კაცი დაიჭერდა მის ადგილსა. შეუალოვის გადღენის განძლიერების ნიშნები იმუქრებოდნენ ხელ-მეორეთ ოლსტოის დაბრუნებას განათლების მინისტრის ადგილზედ; მაღალი კილო, რომელზედაც დასძახდნენ უკანასკნელს ჟამს ქატიკოვი და მისი მებანეები, ძალიან მოსალოდნელს ხდიდა ამ მუქარის ასრულებასა. მაგრამ ეს შიში განქარწყლდა და ოლსტოის მაგიერად მინისტრის ადგილი დაიჭირა სრულიად სხვა მიმართულების, სხვა დასის და სხვა ჩამომავლობის კაცმა.

რომ ჩვენ კარგად მივხედეთ, რა მნიშვნელობა აქვს ბარონ ნიკოლაის დანიშვნას განათლების მინისტრათ, რა ბედი მოეღოს მის ხელში ოლსტოის სისტემასა და რა ცვლილებას უნდა მოველოდეთ მისგან სასწავლებელთა განწყობილებაში, სასწავლო პლანებში და პროგრამებში, გაეხსენოთ, რომ იგი სამოც წლებში იყო ამხანაგი განათლების მინისტრის ბლოგინისა, რომელსაც კლასიციზმი სძულდა, როგორც მავნებელი სისტემა და რომელიც ოლსტოის მინისტრობის დროს ითვლებოდა და ახლაც ითვლება მის პრინციპიალორ მოწინააღმდეგეთ. ეს მაღალ-ნიჭიერი და ყველასაგან პატვცემული პირი რომ ეხლა ღრმა მოხუცებაში არა ყოფილიყო უთუოთ იმას დანიშნავდნენ მინისტრად. მაგრამ მისი ყოფილი ამხანაგის ამაღლებასაც ერთი და იგივე მნიშვნელობა აქვს... ძლას-სიციზმის შესუსტების და გაუქმების გარდა ახალი მინისტრისაგან ჩვენ უნდა მოველოდეთ დედა-ენის უფ-

— რა არი, ქალო, ვგრე გამოცვლილხარ, აღარ გვეკარები, ან ავი თქვი, ან კარგი ხომ გაიგონებდი, რომ მაიკოს დაუთხოვინა ქმარი, ველარ ვიცხოვრებ შენთანაო, არ მიყვარხარო. ბესმის, ექვს, წლის შემდეგ იწუხებს!...

ზოგჯერ ვერ მოვითმენ, დავიწყებ აღტაცებით გამოსარჩლებას:

— მაიკო ხომ თითქმის ბავშვი ძალდატანებით გაათხოვეს... ხასიათით ვერ მოვიდოდნენ ერთად და სხვა....

დამიწყებენ დაცინვას, მკითხავენ — რომელ წიგნში ამოგიკითხავს ამისთანა ამბებიო? მეც გავებუტები და სიტყვას ვაძლევ ჩემ თავს, რომ მეორეთ ესე აღარ ევლაპარაკო.

187.... 18 იანვარი.

სამჯერ-ოთხჯერ ვიყავ ძრუტოკში. ძალები ისეთი მორთული და ლამაზები არიან, თითქო ერთი მეორეს

ლების განცხობვლებს დაბოლსა-სწავლებლებში და უდღევრასწავლო სასწავლებლებში. ამ იმედს იძლევა ჯერ საზოგადო მიმართულება ბარონისა, მეორეთ შემდეგი უქცევლი ფაქტი როდესაც, ორმოც-დაათს წლებში ბარონ ნიკოლაი ძაეკასიაში მზრუნველათ იყო სამოსწავლო ოკრუგისა, ქართულსა და სხვა ადგილობრივს ენებს იმ წესითვე და იმ რიგითვე ასწავლიდნენ, გემნაზიებში როგორც სხვა საგნებს. მართული ენა ვალდებული საგანი იყო პირველი კლასიდან დაწყებული უკანასკლამდის, ორი შტატის მასწავლებელი ჰყავდა, ერთი უფროსი, მეორე უმცროსი. მათ იმ გვარივე სამსახურის უფლება ჰქონდა, როგორც სხვა საგნების მასწავლებლებსა და ქართულს ენას ასწავლიდნენ ვრცელი ფართო პროგრამით.

ჩვენ სიხარულით ვეგებებით ლორის-მელიქოვის გამაგრებას თავის ადგილზედ და ბარონ ნიკოლაის მინისტრათ გამწესებას, ...

ახალი ამბავი.

ჩვენი ძალიაქის მამგობისათვის საყურადღებო ამბავს ებეჭდავთ:

„ამ თვის 15-ს შემთხვევით გავიარე ოქრო-მჭედლების ქუჩაზედ. მრთს პატარა ხერგელთან შეჯგუფული იყო ხალხი და რაღაცას ჩაპყრებდნენ ძირს, სარდაფში. მეც მიუახლოვდი. ღვიანხე ერთი პატარა დამწყვედული ბიჭი, რომელსაც მკედრის ფერი ედგა. მკითხე — რას აკეთებ მანდ? მინ დაგიჭირა-მეთქი? და შემდეგი მიპასუხა:

„შაქრო ჩაჩანაძე ვარო, მართელიო. სტალიართან ვიყავი შაგირდათ ხუთის წლის ვადითო; ორი წელიწადი ვემსახურე. ახლა ქარხანა დაკეტა ჩემმა ოსტატმა და მეც უთხარი, რადგანაც შენთან ველარას ვისწავლი, გამათავისუფლე, სხვა ოსტატთან დავდგები-მეთქი. მითხრა: ხუთი წელიწადი პირობა მაქვს, უნდა მემსახურო-

ვიგობებო. მრთმა ნაცნობმა კაცმა სიცილით მითხრა: — მზე რას მოგიკიდებიაო, ვგრე გავაგებული ხარო. ძალიან გამიკვირდა, ჩაეხედე სარკეში, მზისგან დახრუკულს მიმიგანდა სახე. მერე იმ ნაცნობმა დაუმატა: — საცა წავა კაცი, იქაური ქული უნდა დაიხუროსო. ამ ბრკყვიალა ვარაყიან სახლში რომ მოსულხარ, ფერ-უმარილიც კარგა უნდა გავგვლისო. არ იციო, რომ აქ ღიმლიც კი ნათხოვარი აქეთო?!“

დაუწყე ყურის გღება. სულ ამას ლაპარაკობდნენ: „ეს ქალი როგორ ჰშვენის! იმას რა კარგი კაბა აცვია! დღეს როგორღაც მხიარულობა არ არის! რა კარგა ტანციობს ის დრავინი! რა სასიამოვნოა იმ კაცთან ცეკვა, რომელსაც ხვალ თავსაც არ დაუკრავ? ღღედა ჩემიც მოწყენილია. არა, სომხების კლუბში უფრო მხიარ-

ვო. მე უარი უთხარი, იმან უსტა-
ბაშთან მიიჩილა, მომართია და აქ
ჩამაგლო...“

„ისეთს აყროლებულ ალაგას იყო
საწყალი ბავშვი, რომ გარეთაც დგო-
მა უძნელდებოდა კაცს.“

„მეორე დღეს კიდევ იმ ქუჩაზე
მომიხვდა გავლა. მანხოთ, ის ბავშვი
კიდევ იმ სარდაფშია! მიეღვა ხრელ-
თან ცხვირი და სუნთქავდა... მკითხე:
— კიდევ არ გამოუშინებარ-მეთქი?
არაო, მიპასუხა, ერთი შაური მქონ-
და, იმის პური ვიყიდ და ახლა ასე
ვაგდევარო...“

ამ ამბავს განმარტება არ ექირე-
ბა...

პრთ-დროს გვარიანად განწყობი-
ლი ჩვენი ქალაქი, ამ ქამდ თან-და-
თან უკან მიდის. სახლები მიხგრეულ-
მონგრეული, ეხოები უპატრონო,
ქუჩები მოუყვლილი, თხრილებში მყრა-
ლი წყალი, რომელშიაც უანგარიშო
ბაყაყები დაბუდებულიან. თუმცა აბ-
ხაზენი ახლა აქ თითქმის სრულიად
ალარ ცხოვრებენ, მაგრამ ქურდობა
და ავაზაკობა აღრინდელზე უფრო
ხშირად ხდება. ამას დაუმატეთ სიძვი-
რე და ხშირი ავთმყოფობა და და-
მეთანხმებით, რომ ამისთანა ქალაქში
უცხო ქვეყნის ხალხი არ უნდა ილ-
ტოდეს დასასახლებელად.

მაგიერად ჩვენ კორრესპონდენტს
მოსწონს იქაური სასწავლებელი: ყმაწ-
ვილებს კარგათ ასწავლიან, პანსიონ-
ში, შეძლების-და-გვარად, ურიგოთ
არ უვლიანო. მაგრამ უბედურობა ეს
არისო, რომ სასწავლებელს ცოტა
საშუალება აქვსო. ამას წინათ, 22
თებერვალს, ამ სკოლის სასარგებ-
ლოდ, წარმოდგენა გამართესო, მაგ-
რამ რადგან სოხუმში ცოტა ხალხი
ცხოვრებს, შემოსავალიც მცირედი
ჰქონდაო.

მეთანხმდები გვეწერენ რომ ამ ქა-
ლაქთან მოკრულს აგარაში—მოს-
კურას გაჩენილა რაღაც მოარული
ავთმყოფობა, რომელსაც ხალხი
„ფერდას“ უძახის. ამ ავთმყოფობის
ნიშნები: ჯერ მკვალეები უჩნდება
მსხვერპლს, მესამე დღეს მუწუკი

რულობა იქნება, იქ სჯობია წას-
ვლა.

187.... 26 თებერვალი.

მართლა რომ „სობრანიაში“ უფ-
რო მხიარულობაა. იქ ლეკური იცი-
ან, სახანდარი უკრავს, ხალხი თუშ-
ცა უფრო მდიდარი დაღის, მაგრამ
უბრალო ტანისამოსი აცვიანთ. ღიდ
ზალაში თანჯრების თანასწორივ სკა-
მებზე სხედან თავდახურული ქალები,
კრელოსანს ათამამებენ, ზოგიერთთ
ბრილიანტის ვარსკვლავები აქვთ თავ-
საკრავებში გაკეთებული, — ეტყობათ
მდიდარი ვაჭრის ცოლები არიან.
ამათ წინ ბოლოთას ჰკრამენ ამათი
ახლგაზდა ქალები. ძაცები ცოტა
მოშორებით ჯგუფ-ჯგუფათ დგანან
და ქალებს სინჯავენ.

მს კაცები თითქოს სულ ნაცნო-
ბები არიან, სადღაც მინახენან; მა-
რთლა მალაზიებში, დახლოთან...

დამ, გვეწერენ, რომ, შმაღლესად დამ-
ტიციებულის წესის თანახმად, გვე-
ლილ 19 თებერვალს გაიხსნა აქ
ახალი სასამართლოებიო. ამ დღეს
ჩვენს დაბაში მოვიდა მომრიგებელი
მოსამართლე, რომელსაც სამურზაყა-
ნოს თავდა-ახნაურობამ და მჩამჩი-
რის მცხოვრებლებმა სადილი გაუ-
მართეს და ყველანი დიდის პატივის-
ცემით მიეგებნენო.

სოხუმშიდამ შემდეგ ამბებს გვეწე-
რენ:

„მართ-დროს გვარიანად განწყობი-
ლი ჩვენი ქალაქი, ამ ქამდ თან-და-
თან უკან მიდის. სახლები მიხგრეულ-
მონგრეული, ეხოები უპატრონო,
ქუჩები მოუყვლილი, თხრილებში მყრა-
ლი წყალი, რომელშიაც უანგარიშო
ბაყაყები დაბუდებულიან. თუმცა აბ-
ხაზენი ახლა აქ თითქმის სრულიად
ალარ ცხოვრებენ, მაგრამ ქურდობა
და ავაზაკობა აღრინდელზე უფრო
ხშირად ხდება. ამას დაუმატეთ სიძვი-
რე და ხშირი ავთმყოფობა და და-
მეთანხმებით, რომ ამისთანა ქალაქში
უცხო ქვეყნის ხალხი არ უნდა ილ-
ტოდეს დასასახლებელად.“

მაგიერად ჩვენ კორრესპონდენტს
მოსწონს იქაური სასწავლებელი: ყმაწ-
ვილებს კარგათ ასწავლიან, პანსიონ-
ში, შეძლების-და-გვარად, ურიგოთ
არ უვლიანო. მაგრამ უბედურობა ეს
არისო, რომ სასწავლებელს ცოტა
საშუალება აქვსო. ამას წინათ, 22
თებერვალს, ამ სკოლის სასარგებ-
ლოდ, წარმოდგენა გამართესო, მაგ-
რამ რადგან სოხუმში ცოტა ხალხი
ცხოვრებს, შემოსავალიც მცირედი
ჰქონდაო.

მეთანხმდები გვეწერენ რომ ამ ქა-
ლაქთან მოკრულს აგარაში—მოს-
კურას გაჩენილა რაღაც მოარული
ავთმყოფობა, რომელსაც ხალხი
„ფერდას“ უძახის. ამ ავთმყოფობის
ნიშნები: ჯერ მკვალეები უჩნდება
მსხვერპლს, მესამე დღეს მუწუკი

მე მაინც მოწყენილი ვარ. რა
უნდა იყოს მიზეზი? მე სულ სხვა
დროს-გატარება მომწონს. მხიარუ-
ლება იქ არის, საცა ორიოდ ქალი
და კაცი შეიყრებიან, თავიანთ
მდგომარეობაზე, სხვა-და-სხვა საზოგა-
დო საქმეებზე და წიგნებზე ლაპარა-
კობენ. აი, ჩემ მეგობარ ნინოსთან
კი არ მიედივარ, მიფერინავ ხოლმე.

187.... 11 აპრილი.

რა იშვიათათ ვხედავ იმას, ვისი
ნახვაც ესე სასურველია ჩემთვის!
როცა არა ვხედავ, სულ იმასთან
ემუხაუფობ და რაკი ვნახავ, ვწითლ-
დები, ენა ჩამივარდება, ორ სიტყვას
ერთათ ვერ გადავბამ, სწორეთ რომ
ტუტუცი უნდა ვეგონო. ამიტომაც
ერთხელ თქვა: — ინსტიტუტკას რა
მოეთხოვებოდა.“

ან რა აქვს სათქმელი ჩემისთანა
უმეცარს, როდესაც ის მოწყევბა აღ-

ამოუდის ფერდზე და მესამე დღეს
სოფელს ესალმება. თუთხმეტი ალა-
მანი უკვე უმხნეობლებია ამ ავთ-
მყოფობას, რომელიც სულ ერთი
კვირა არ არის მას აქეთ, რაც ვაჩე-
ნილა. მეთათური ექიმები ჯერ არ
დანძრეულან...

დღეს, შვიდ საათზე, არის მეორე-
მეტე სხდომა კეფის-ტეაოსნის რედა-
ქციისა.

მ წ ე რ ლ ო ბ ა .

ვეფხის ტეაოსანი.

(მეორე-მეტე სხდომა რედაქციისა, 24 მარტს.)

თავ-მჯდომარეთ იყო თავ. ნ. ტ.
ლაღიანი. შარჩიეს მე-V კარის ბო-
ლო, — 7-დამ 33 ხანამდის და მე-VI
კარის 21 ხანა. სულ 46.

ბასწორდა:

ა) ტექსტში:

7 ხანა საკარგ-უმო ვასწორდა საკარგ-
— ,, დასჯდა ,, დაჯდას
8 ,, ჩემებრივ ,, ჩემებრი
9 ,, ვაი ,, ვაჲ
11 ,, არა ჰგაოდის ,, არ ჰგავიდო-
დის

15 ,, თამამობდა ,, თამამობდა
18 ,, დასტურა ,, დასტურა
26 ,, ბაღასშეუღმან ,, ბაღასშეუღმან

მე-VI კარი.

**აბაგვი ტარიელის გამიჯნულების,
პირველ რომ გაუძიჭუნდა.**

7 ხან. შევსედე ვასწ. შევსედე
— ,, მთხვა ,, მთხვანა
8 ,, ნათელი ,, ნათელნი
9 ,, დიდს ხანს ,, დიდ ხან
— ,, ვაიმე ,, ვაჲმე
10 ,, მიმდამნი ,, მიმდამნი
11 ,, დავისა ,, და ვისა
14 ,, ჰქონდათ ,, ჰქონდა
17 ,, ვითა ,, ვითმე
— ,, გავიკუნე ,, გავაკინე
18 ,, მე წამოვე ,, მე წამოვე
— ,, მეფისაგან ,, მეფისასა

ბ) სხვა სიტყვები:

— ,, ვეფხისი ,, ვეფხისი
— ,, უხუმიბდა ,, უხუმიბდა
19 ,, ვნახო ,, ვნახე
20 ,, გამოვედი ,, წამოვედი
ბ) სხვა სიტყვები:
7 ,, საკარგ-უმო ,, საკარგ-უმო
— ,, დაჯდას ,, დაჯდას
10 ,, შხრდიდეს
სრულთა ,, შხრდა დამიწვეს
11 ,, არ ჰგავიდოდის ,, არა ჰგაოდის
15 ,, თამამობდა ,, თამამობდა
16 ,, ვასწავს ,, ვასწავს
18 ,, ავთანდილსა ,, ავთანდილსა
— ,, მოსაგურა ,, დასაგურა
მე-19 ხანაში, მესამე ტეაოი:
მთავრის მსგავსი, მზისაგან შეკნებით
არ შეფრებელი

გასწორდა:
მთავრის მსგავსი შეკნებით, მზისაგან
ვერ შეფრებელი.
20 ,, ვით ,, ვით
— ,, ვთამამობდი ,, ვნადირობდი
21 ,, სახელი ,, გოშვი
— ,, ვინსა ,, მინსა
27 ,, მტრისა ,, მისგან
28 ,, ვკუბდი ,, ვკუბით
30 ,, აკნითი ,, აკტირდი
— ,, მით ,, მის
— ,, ინდოეთს ,, ინდოთა
31 ,, თავანის-ვერ ,, თავანის-მტეს

მე-VI კარი:

1 ,, ხელთა ,, ხელსა
6 ,, ვსედედი ,, ვსედედი
9 ,, შეუკრა ,, შეუკრა
11 ,, მთხვანს ,, მთხვანს
— ,, ტირილისა ,, ტირილის
— ,, დავისა ,, და ვისა
— ,, მომრტემოდეს ,, მომრტემოდეს
— ,, ვაღასანი ,, ვაღასანი
12 ,, შედ დამტირო- ,, შედ მტირო-
დეს დეს

13 ,, ვაკურ ,, უთხარ
14 ,, ჰქონდა ,, ჰქონდათ
15 ,, მას რომ ,, რომე
16 ,, დაბაზს ,, ასრე
— ,, ჰაი! ,, ჰა! ჰა!
17 ,, გავაკინე ,, ვაკიკუნე
18 ,, მე წამოვე ,, მე წამოვე
— ,, მეფისასა ,, მეფისაგან

— ,, ვეფხისი ,, ვეფხისი
— ,, უხუმიბდა ,, უხუმიბდა
19 ,, ვნახო ,, ვნახე
20 ,, გამოვედი ,, წამოვედი
ბ) სხვა სიტყვები:
7 ,, საკარგ-უმო ,, საკარგ-უმო
— ,, დაჯდას ,, დაჯდას
10 ,, შხრდიდეს
სრულთა ,, შხრდა დამიწვეს
11 ,, არ ჰგავიდოდის ,, არა ჰგაოდის
15 ,, თამამობდა ,, თამამობდა
16 ,, ვასწავს ,, ვასწავს
18 ,, ავთანდილსა ,, ავთანდილსა
— ,, მოსაგურა ,, დასაგურა
მე-19 ხანაში, მესამე ტეაოი:
მთავრის მსგავსი, მზისაგან შეკნებით
არ შეფრებელი

გასწორდა:
მთავრის მსგავსი შეკნებით, მზისაგან
ვერ შეფრებელი.

20 ,, ვით ,, ვით
— ,, ვთამამობდი ,, ვნადირობდი
21 ,, სახელი ,, გოშვი
— ,, ვინსა ,, მინსა
27 ,, მტრისა ,, მისგან
28 ,, ვკუბდი ,, ვკუბით
30 ,, აკნითი ,, აკტირდი
— ,, მით ,, მის
— ,, ინდოეთს ,, ინდოთა
31 ,, თავანის-ვერ ,, თავანის-მტეს

მე-VI კარი:
1 ,, ხელთა ,, ხელსა
6 ,, ვსედედი ,, ვსედედი
9 ,, შეუკრა ,, შეუკრა
11 ,, მთხვანს ,, მთხვანს
— ,, ტირილისა ,, ტირილის
— ,, დავისა ,, და ვისა
— ,, მომრტემოდეს ,, მომრტემოდეს
— ,, ვაღასანი ,, ვაღასანი
12 ,, შედ დამტირო- ,, შედ მტირო-
დეს დეს

13 ,, ვაკურ ,, უთხარ
14 ,, ჰქონდა ,, ჰქონდათ
15 ,, მას რომ ,, რომე
16 ,, დაბაზს ,, ასრე
— ,, ჰაი! ,, ჰა! ჰა!
17 ,, გავაკინე ,, ვაკიკუნე
18 ,, მე წამოვე ,, მე წამოვე
— ,, მეფისასა ,, მეფისაგან

13 ,, ვაკურ ,, უთხარ
14 ,, ჰქონდა ,, ჰქონდათ
15 ,, მას რომ ,, რომე
16 ,, დაბაზს ,, ასრე
— ,, ჰაი! ,, ჰა! ჰა!
17 ,, გავაკინე ,, ვაკიკუნე
18 ,, მე წამოვე ,, მე წამოვე
— ,, მეფისასა ,, მეფისაგან

13 ,, ვაკურ ,, უთხარ
14 ,, ჰქონდა ,, ჰქონდათ
15 ,, მას რომ ,, რომე
16 ,, დაბაზს ,, ასრე
— ,, ჰაი! ,, ჰა! ჰა!
17 ,, გავაკინე ,, ვაკიკუნე
18 ,, მე წამოვე ,, მე წამოვე
— ,, მეფისასა ,, მეფისაგან

13 ,, ვაკურ ,, უთხარ
14 ,, ჰქონდა ,, ჰქონდათ
15 ,, მას რომ ,, რომე
16 ,, დაბაზს ,, ასრე
— ,, ჰაი! ,, ჰა! ჰა!
17 ,, გავაკინე ,, ვაკიკუნე
18 ,, მე წამოვე ,, მე წამოვე
— ,, მეფისასა ,, მეფისაგან

რისა გეშინიან, ჩვენც ვაგვავებინეთ.“
მერე თითქო განგებ, რომ მალაპა-
რაკოს, ხან მითომ მეთანხმებოდა,
ხან მეწინაღმდეგებოდა და ისე გამაბა
ლაპარაკში, რომ თითქმის სუყველანი
ჩვენ გვიგდებდენ ყურს. რა მხიარუ-
ლოდ დავბრუნდი შინ! სინარულით
მთელი ღამე არა მიძინებია...

187.... 22 ენკანისთვე.

მითი კვირაა, რაც ის არ მინახავს.
რაღაც მეძარება, აღარა გამეგება-რა.
ნუ თუ არ ვავონდები? იქნება სა-
ქმეები გამოუჩნდა? ნინომ მიიხრა,
ვერსად ვნახე, თორემ მოვიბატე-
ქებდიო. ნუ თუ სიყვარულს მოვე-
ლოდი, იმიტომ რომ ამ ტანჯვაში
ვიყო...

(დასასრული შეძევ №-ში.)

- ,, ვეკლანი ,, ვეკლანი
- ,, ურუმად ,, ურუმად
- 19 ,, მომინდა ,, მწადინა
- ,, ვნახსე ,, ვნახსე
- 20 ,, რადა ,, რადა
- 21 ,, სწოლს მეკარე ,, სწოლის მეკარე

ამ მეექვსე კარის, მეხუთე ხანაში, ტაბების უკანასკნელ სიტყვებს დაერთებება (სხოლიოში) ასო ლ — ქალიადა, აღისად და სხე.

სხოლიოშივე შეტანილნი არიან: მე-V კარიდამ 12, 25, 32 და 33 ხანა; მეექვსე კარიდამ — მე-2 და მე-4.

აქ ხსენებული ხანებიდამ მახთანვის გამოცემაში (1712 წ.) არც ერთი არ არის ერთს, 33-ს, გარდა ბროსეს, თუმცა შეუტანია ისინი ტექსტში, მაგრამ თითონ იხსენიებს წინა-სიტყვაობაში, რომ ეს ხანები რუსთველის არ უნდა იყვეს. ბევრ წიგნთლის წიგნი პირ-და-პირ ამბობს, რომ ესენი ნაწილნი არიანო. თითონ ლექსთა-წყობა და ჩეულებრივი პოემის კილოც ამ ხანებში ისე არიან შეცვლილნი რომ, უცველია, ისინი რუსთველის ნაწილნი არ უნდა იყვნენ. მაგრამ მე-V კარის უკანასკნელ ხანებზე, მე-33-ზე, კი არ შეიძლება იგივე ითქვას. ეს ხანა მახთანვსაც აქვს მოყვანილი, ბროსესაც, იმაზე ამ საღამომდის ექვი არა ვის შემოუტანია და ამ საღამოს კი ვამოდგა, რომ ეს სხვა ვილასიც დაწყობილი ყოფილა. მართალია, ეს ხანა ზოგ ვარიანტებში არ იყო მოყვანილი და იმ გვარ ადგილს არის ჩამატებული საცა, ჩეულებრივად ნაწილნი, ღვით მდივან-ბეგი და ლარაძე უმატებდნენ პოემას, მაგრამ ამ ცოტა საბუთებით, მე გგონი, დიდი კადნიერება ამ გვარი ცენზურა.

მითი ხანა, სახელდობ მე-15, (მეხუთე კარისა) დაჩა ტექსტში, თუმცა ეს ხანა არც მახთანვს აქვს დაბეჭდილი და არც ზოგიერთა ვარიანტებში მოიპოვება.

... ღღეს შეიდ საათზე, არის დანიშნული მეთორმეტე კითხვა.

ი. მეუნარგია.

განსხვავებანი

მ. სალი-ოღლის თამბაქოს უაზრისხანა.

რადგან ზოგიერთი თვლისი მთამბაქოები, რომელთაც თავის საკუთარი კარგი თამბაქო არა აქვთ, ჩვენი ეტიკეტების მსგავს ეტიკეტებს ამბრაქონ თავიანთ პაპროზებსა და თამბაქოს და ამით ატყუებენ გამოუცდელ და წერა-კითხვის უცოდნელ ხალს, ამის გამო ჩვენი ფაბრიკა საჭიროდ რაცხს გამოაცხადოს, რომ ამ მოტყუების თავიდან-ასაცდნად, ყველა მიყვებულმა თამბაქოსა და პაპროზებისა გასინჯოს ჩვენი ფირ-

მის ზედ-წარწერა: **ოსმალოს მხაზვარდოში მხაზი სალი-ოღლი.**
უაზრისა სალი-ოღლისა.
(5-1)

იჯარით მამული
სოფ. ქარელში გორის უფედში) რკინის გზის მახლობლად გვიცემ იჯარით თ. იასონ დავითის-ძის ციციანოვის მამული: სახნავ-სათესი ადგილები, სათიფე, ტყე (ერთი მე-ოცდ-ათორმეტე ნაწილი საცხენო ტყისა), აგრეთვე სახლი სოფ. ქარელში ყოველის თვის მოწუბობილობით.

დაწვრილებითი პირობების შეტყობა მსურველს შეუძლიან სოფ. ქარელში თ. იასონ დ. ციციანოვისხან. (6-2)

მიუხედავამთ იმისა, რომ ბაჟი მთავრად, საქონელი გაიყიდება ისევე იმ ზეხად, როგორც წინეთ იყო: გონგო-ჩაი 1 მ. 5 კ. და 1 მ. 10 კ.; საუკეთესო მინინგი 1 მ. 20 კ. და 1 მ. 40 კ.; მშვენიერი ვისსაუ 1 მ. 60 კ. და 1 მ. 80 კ. ძრეულ გარბი ჩაი 2 მ. გირვანქა უქალალოთ.

ინგლისური რეკლავები 4 მ.—40 მანეთამდის და თოფები 20—200 მანეთამდის. **ინგლისის მალაზიაში.** საჯეტო ბარნების უნაგრების გასასყიდლათ, ჯანსის კლიტებისა, მოკლადისა და ეკსტრაქტისა გაჯათ ჭრის, რომელთაც დაიმსახურეს ზარიას მსოფლიო გამოფენაზედ აქრას მქნაღი. გირვანქა არმატიული ჩაისა ღამაში ჩაინიკით 1 მ. 65 კ. და სულ საუკეთესო 2 მ. 30 კ. ვაჭრები მოაგებენ, თუ იყიდის ბლომთ ინგლისის მალაზიაში. მთელი ვოსტიუმი 15 მ. ხველების ვონჭეტები 60 კ. ერთი გირვანქა. 100—41

ლონდონის მალაზია

პრენის მოედანზე № 2, კომერციულ ბანკის ქვეშ, დაარსებულია წმინდა ძიანტის და ჩინეთის პირველი მოწვევის ჩაის გასაყიდველად და ასაკეთესო ინგლისის საქონლებისა, მაგალითად: თოფების, რეკლავებისა, ბოკლომთა, ტაბაკების (ფილდო), კრავატების, დანა-ჩანგლების, საჩიე. კიკების, შოკოლადის, კაკოს, გემრიელი სუკრის ერბო, სასურნებელის, საპონის, ცხვირ-სახოცების, შროტი წინდების, ჩულკების, კარანდ-შების, რკინის კალმების და სხე... 100—45

დასწილვა უასავით:

სასამთრო მალტოები 12 მანეთადამ; ჭუჭყიები 2 მან. 50 კ.; ქუდები 1 მანეთადამ; ფოდნოსები 5 კაპიკადამ;

თოფები 12 კაპ. თითონ; ინდუსის ბრინჯი 10 კ. გირვ.; ინგლისური კამფეტები 40 კაპიკადამ, და ჩაი, რომელიც ვეკლან 2 მ. 50 კ. ღირს, ისეებება 1 მან. 80 კ.
ინგლისის მალაზიაში, ანწურის გალერეიაში. (20—11).

ლონდონის მალაზია კომერციული ბანკის ქვეშ დაარსებულია სამედიკალი ჩინგასსყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მაგალითებ: თოფებისა, რეკლავებისა, კლიტებისა, ჭურჭლებისა, ვარჯატებისა, დანებისა, კოვჩებისა, ჩაინიკებისა, შოკოლადისა, კაკოსი, დუბებისა, საპონისა, შრო კებისა, ცხვირ-სახოცისა, ქალადისა, კარანდ-შებისა, კალმებისა, უნაგრებისა, სუკრისისა (გემრიელი კლემპინი ზეთისა) და სხე. საჯეტო მავინტოშის მოსახურავებს გასასყიდლად განუტევის და ბატკონის და კამ. მურებისა, აგრეთვე ჩულკებისა და წინდებისა ნოტისგამადამ. სამედიკალი ჭეჩინას ივარები. 100—42

ჰველაზედ უფრო ბუკრი, საქონელი კავკასიის აქეთ მხარეში **ინგლისის მალაზიაში,** ანწურის გალერეიაში: ღირს სახანავად.

ისპილვა სასამთრო მოსახურავები, ტანისამოხები, მაუდები, ტრიკო, თოფები და მურაბეა. 500,000 კლიტები, ფანდოსები და კადები 30% უფრო იათად, გიფრე სადმე სხვაგან. 20—21

ინკლისის მალაზიაში

თილან-სიცი **ბაპ-მას-ტერი**

ამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფსი ერთი შუშისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ.

აქვე ისყიდება ქინის ზომად თმების გასამაგრებლად. ფსი 1 მან. სმოტკებო თავის ტკავილის მოსახოზლად, რუ-ლეტის საპონი, დუხები და სხე. 150—48

ქუთაისში
„ი. ნიკოლაძე და შვილების“ მოდის მალაზიაში მიღებულია სხვა და სხვა ნაირი საქონელი საღმარასაულოდ რომელიც 25° ნაკლებ იყიდება ვიდრე სხვა მალაზიაში. იქვე იყიდება ქორფლის წამალი და გამამშვენიერებელი ლეკანდს. 10—6.

პარიკმახერს არსენს ქუთაისში

ქს-ეს არის მოუვიდა ზარიდამ მრავალი გამამშვენიერებელი ნივთულობა: სხვათა შორის სხვა და სხვა ნაირი სხლად მოკანხილი თმის საღებავნი: „ოდე-ციტრე“, „ოდალენს“ და „ოდანგლე“. მშვენიერი წამლები პირზედ დაწრისს; სხვათა შორის ერთი სასედად „უებარი“, ძალიან სელ-მისცამ ფსად.
ვიმდოვებს, ზატეცემული საზოგადოება ჩვენი მალაზიის მალეიერი იქსს. 10—9

ღვინის სახდელი მამინები

ინტინკრ - მებანიკის **გარტ პ. ჟონ-სპარის სისტემაში**, რომელიც უკვე ათი წელიწადია, რაც ჩინებულად მუშაობს ექვს ჩვენის მხრის ზეოდებზე, **მხადლვა** მთილისში, მარანოვის წყლის-პირა ქუჩაზე, № 16 მებანიკურ სახელონოში.

დაწვრილებული ცნობის შეტყობა ფასებზე და სხვა შეიძლება იქვე **პარლ ნეიმათან.** 11—7

ხველის კამფეტები 40 კაპიკადამ გირვანქა; ქინაქინის ღვინო ციები-სათვის—10 მან. 50 კაპ. ბოთლი, სპარსული შარბათი და ციტრატ-მაგნეზია თითონ ბოთლი—70 კაპ., საუკეთესო კონიკი—2 მან. და ძველი პორტ-ვეინი და ხერესი 1 მან. 40 კ. შილა სანთლები და მშრალი საპონი **ინგლისის მალაზიაში.** 20—12

ბავრი კაროტები

შოდნოსები, კლიტები, კალმები, ქალადები, თოფები, რეკლავები, სტაქნები, ციტრატ-მაგნეზია, კანფეტები, მურაბები და სხე. ისყიდება ინგლისის მალაზიაში.

იქვე: პალტო 12 მან — დამ, შარველები 4 მან — დამ, ტრიკო 70 კ. ალაბი, თევშები 12 კ. ერთი, ძიანტის ჩაი პირ-და-პირ მოსაველის ადგილიდამ მიღებული 1 მან. 5 კ. — 2 მან. (უმშვენიერესი) გირვ. უქალალოთ. მითი ვაგონი მურაბები 85 კ. 20—12

დიდ-ქალ სამონლის დასწილვა

ფაბრიკის ფასებით, ინგლისის მალაზიაში, ანწურის გალერეიაში.
იქვე ისყიდება: წყლის-საწურავი მამინები, ლოგვი, სახამებელი, კაკო, შოკოლადი, სტაქნები და სახის დასამშვენიერებლად ჩიძის, ნუშის და გლიცერინის საპონი; ახალ სისტემის თოფები. 10—7

ინგლისის მალაზიაში ისყიდება რეკლავები, რომლითაც შეიძლება რიცი ავაზაკის ერთად მოკლა, ფოსა 1 მან. 50 კაპ. შევლა ინგლისის იარაღები ისყიდება აქ 30 პროცენტ ნაკლებ ვიდრე სხვაგან. 20—20